

De huiszwaluw in de Kempen 2018

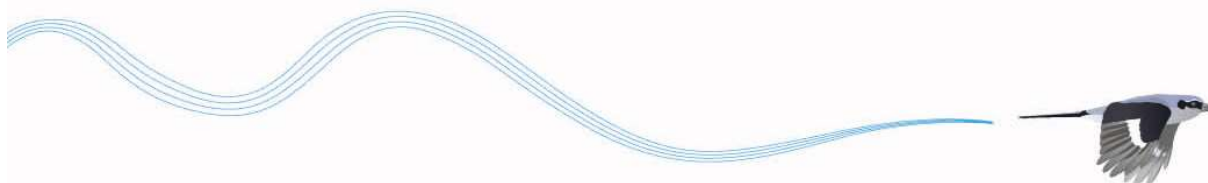
Ingezonden door Wim Deeben

Inleiding

Vanaf 1984 worden de huiszwaluwen in de Kempen elk jaar geteld. De eerste jaren werden alleen de dorpskernen geteld maar omdat de huiszwaluwen steeds meer naar de buitengebieden trokken zijn ook de buitengebieden van de dorpen geteld. In “het jaar van de huiszwaluw” hebben een aantal leden van Vogelwerkgroep De Kempen extra aandacht besteed aan de bestaande kolonies en er zijn extra kilometers gemaakt om nieuwe te ontdekken. Hiermee is de telintensiteit verhoogd met als gevolg dat er ook meer broedende huiszwaluwen zijn aangetroffen. Hieruit blijkt dat er waarschijnlijk meerdere niet gevonden kolonies in de Kempen aanwezig zijn! Tevens is er in het Kerkdorp Oerle in goed overleg met de gemeente Veldhoven op het natuur-compensatieterrein Habraken een huiszwaluwtil geplaatst. Het eerste jaar hebben de huiszwaluwen de til nog niet ontdekt.

huiszwaluwtil langs de Heikantsebaan in Oerle.

Locatie keuze

De huiszwaluw is van oorsprong een bergbewoner die hun nesten onder overhangende rotsen maakten. Ze hebben een grote voorkeur voor een grove en lichte ondergrond om hun komvormige nesten met vochtige klei onder overstekken, daken en bruggen te “metselen”. De huiszwaluw komt half april terug uit tropisch Afrika en verlaat ons land weer in augustus/september.

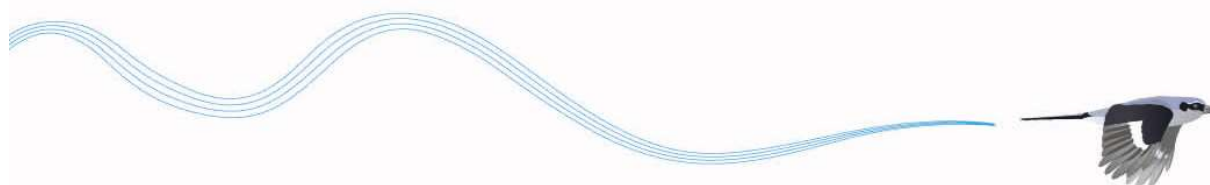
De huiszwaluw is een cultuurvolger maar bij de aanwezigheid van vochtige, leemhoudende, modder en insecten is in een straal van enkele honderden meters is een voorwaarde voor vestiging. Het steeds dichter bebouwen van de steden dwingt de huiszwaluw meer en meer uit te wijken naar het open agrarische landschap met vochtige bodems.

Komvormig nest op een grove en lichte ondergrond

Gebouwen met witte overstek in het open landschap

Bespreking per locatie

In 2018 zijn er in 19 gemeentes huiszwaluwen geteld. In enkele gemeentes zijn meerdere kolonies vastgesteld.

Acht: ten opzichte van 2017 (17 nesten) is er met 37 nesten een flinke toename. Er zijn twee huiszwaluwtilen geplaatst. In een huiszwaluwtil waren vier nesten aanwezig.

Eindhoven: in het noorden van Eindhoven zijn twee wijken geteld met een totaal van 60 nesten. Dit is een kleine verhoging ten opzichte van 2017 (56 nesten). In de huiszwaluwtil waren voor het eerst dit jaar 6 nesten bewoond.

Hapert: met 4 nesten nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2017 (5 nesten).

Hoogeloon: met 44 nesten een flinke achteruitgang ten opzichte van 2017 (51 nesten).

Knegsel: bij deze nieuwe locatie waren 2 nesten aanwezig.

Oerle: met 38 nesten een enorme verhoging ten opzichte van 2017 (8 nesten). Aan de rand van het dorp is een huiszwaluwtil geplaatst. De huiszwaluwen hebben de til nog niet bezet.

Reusel: is met 7 nesten nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2017 (6 nesten).

Steensel: hier zijn twee locaties geteld en is met 13 nesten flink achteruit gegaan ten opzichte van 2017 (18 nesten).

Eersel: op een nieuwe locatie zijn bij twee adressen 28 nesten geteld.

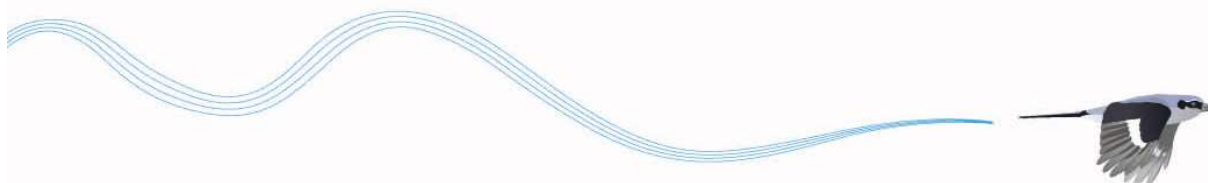
Veldhoven (de Run): met 25 nesten een flinke achteruitgang ten opzichte van 2017 (39 nesten). De reden hiervan was dat de eigenaar van een boerderij de overstek heeft voorzien van gladde Trespa platen.

Veldhoven (Boerenbond): met 13 nesten een verdubbeling ten opzichte van 2017 (6 nesten).

Veldhoven (Veldhovens dijk): bij deze nieuwe locatie waren 3 nesten aanwezig.

Riethoven (Keersopperdreef): bij deze nieuwe locatie waren 3 nesten aanwezig.

Waalre: met 20 nesten een mooie verhoging ten opzichte van 2017 (14 nesten). Waarschijnlijk is de verhoging veroorzaakt door de verbouwing die in Veldhoven (de Run) heeft plaats gevonden.

Westerhoven: hier is een hele kolonie (12 nesten in 2017) verdwenen! Hier zal in 2019 extra aandacht aan worden besteed.

Wintelre: hier zijn ten opzichte van 2017 (9 nesten) meerdere nieuwe kolonies gevonden, dit heeft met 17 nesten een flinke verhoging veroorzaakt.

Wintelre (Boerderij de Haas): heeft met 34 nesten een lichte verhoging ten opzichte van 2017 (31 nesten).

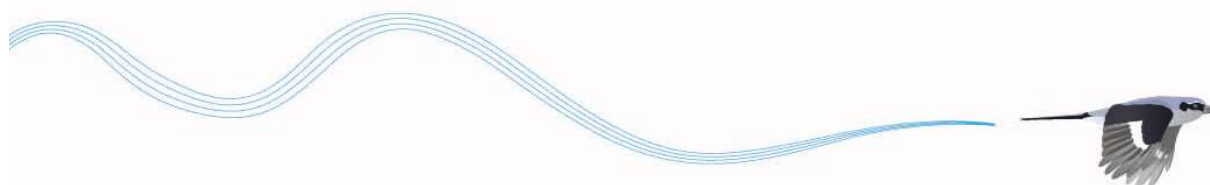
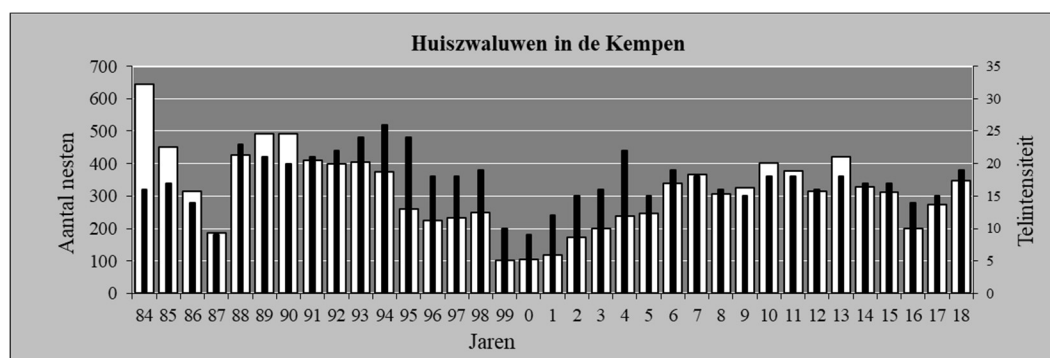
De Ruiter van Steveninck kazerne: voor het derde jaar geen broedgeval.

Zandoerle: doordat een locatie is verbouwd staat het aantal op 0, in 2017 was er nog 1 nest aanwezig.

Locaties in de Kempen die in het verleden ook geteld zijn geweest: Bergeijk, Budel, Budel Dorplein, Budelschoot, Casteren, Duizel, Geldrop, Heeze, Lage Mierde, Leende, Leenderstrijp, Luyksgestel, Maarheeze, Nuenen, Soerendonk, Sterksel, Valkenswaard en Weebosch.

Resultaten

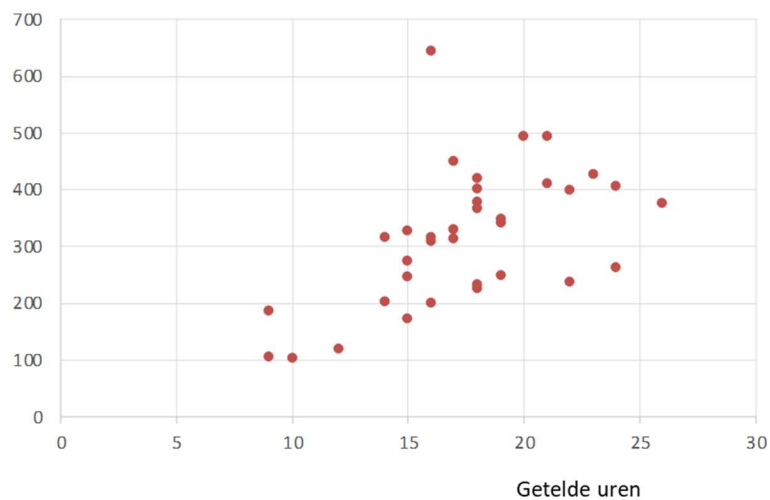
Kijkend naar de resultaten is het niet precies aan te geven of de huiszwaluwstand voor- of achteruit gaat in de Kempen. Het belangrijkste is de telintensiteit: bijvoorbeeld in 2017 waren er 273 nesten geteld en in 2018 kwam het totaal op 348 nesten, daar tegenover staat dat er in 2017 op 15 plaatsen is geteld en in 2018 op 19 plaatsen. Opvallend in de grafiek is dat er in 2016 een flinke dip is geweest, dit is waarschijnlijk veroorzaakt door de enorme hagelbuien die in delen van de Kempen zijn gevallen.

Tel-intensiteit

Logischerwijze is er een positieve relatie tussen de tel-intensiteit en de gevonden aantallen.

Aantal nesten

Landelijke trend

Landelijk gezien zit de huiszwaluw de laatste jaren licht in de lift. In Nederland waren er in 2013-2015, 70.000 tot 100.000 broedparen.

Landelijke trend in aantallen.

